

Щербина Юлія Михайлівна
ст. викладач кафедри
іноземних мов СНАУ

МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК СУЧАСНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. У статті розглядається питання цінності та ролі методу проектів у викладанні іноземної мови. Особливу увагу приділено етапам проекту, навчальним методикам роботи, які направлені на розвиток комунікативних навичок. Використання методу проектів сприяє розвитку комунікативної компетенції і підсилює мотивацію студентів до вивчення іноземної мови.

Аннотация. В статье рассмотрен вопрос, касающийся ценности и роли метода проектов в преподавании иностранного языка. Особое внимание уделено этапам проекта, представлены учебные методики работы по развитию коммуникативных навыков. Использование метода проектов способствует развитию коммуникативной компетенции и усиливает мотивацию в изучения иностранного языка.

Abstract. The article is devoted to the value and role of project method in the teaching of a foreign language. Particular attention is paid to the stages of the project and the article provides instructional techniques of work in the development of communicative skills. The idea is substantiated that the use of the project method leads to the development of communicative competence and aims to create a sustainable motivation to a foreign language.

Ключові слова: розвиток пізнавальної активності студента, мотивація, використання різних видів роботи, презентація, конструктивно-практичний проект, дослідницькі проекти.

Ключевые слова: развитие познавательной активности студента, мотивация, использование разных видов работы, презентация, конструктивно-практический проект, исследовательские проекты.

Keywords: development of a student's cognitive activity, motivation, the implementation of activities, presentation, Construction and Practical Projects, Survey Projects.

Соціально-економічний прогрес, який відбувається в Україні останнім часом, сприяє реформуванню системи освіти. До викладачів іноземної мови висуваються більш високі вимоги щодо викладання. На сучасному етапі необхідною умовою навчання є впровадження таких методик, які б більш ефективно розкривали потенціал студентів, їх інтелектуальні, творчі та моральні якості та сприяли підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови, активізували їх пізнавальну діяльність, спонукали до творчого пошуку та самовдосконалення. Педагоги віддають перевагу активним та інтерактивним педагогічним технологіям. Яскравим прикладом може бути метод проектів.

Метод проектів - це спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми. Він виник ще на початку століття, коли уми педагогів, філософів були спрямовані на те, щоб знайти способи, шляхи розвитку активного самостійного мислення дитини, щоб навчити його не просто запам'ятовувати і відтворювати знання, які дає їм школа, а вміти застосовувати ці знання на практиці. Метод проектів знайшов широке застосування в багатьох країнах світу, головним чином, тому, що він дозволяє органічно інтегрувати знання студентів з різних областей навколо вирішення однієї проблеми, дає можливість застосувати отримані знання на практиці, генеруючи при цьому нові ідеї.

Метод проектів використовує всі найкращі ідеї традиційної та сучасної методики викладання іноземної мови: різноманітність, що виявляється у варіативності тем, типів текстів та вправ; проблемність, коли іноземна мова

використовується для виконання завдань, що характеризуються новизною; навчання з задоволенням, що передбачає надання студентам можливості говорити про те, що викликає у них підвищений інтерес, виявляти свій творчий підхід у оформленні та презентації проекту. Слід акцентувати на тому, що саме навчальне проектування, орієнтоване на самостійну діяльність студентів (індивідуальну, групову або колективну), яку студенти виконують упродовж певного часу, покликане сприяти ефективності у навчанні іноземним мовам. Основне завдання цієї технології полягає у створенні умов для активної спільної учбової діяльності студентів у різних навчальних ситуаціях, в яких кожен відповідає не лише за результат своєї роботи, але і за результат роботи всієї групи. Метод проектів дозволяє перетворити заняття в дискусійний, дослідницький клуб, в якому вирішуються цікаві, практично значимі проблеми. Його можна застосувати як на заняттях, так і в поза аудиторний час. Він забезпечує розвиток пізнавальної активності студента, вмотивованого проблемним протистоянням відомого і невідомого, має на меті активізацію процесу пізнання і осмислення нового, а також опанування новими лексичними одиницями, дозволяючи зробити навчання посильним для всіх студентів завдяки їх участі в різноманітних проектах.

Проектна робота – це навчання через дію. Проекти дають повне відчуття чогось досягнутого, можливість виготовляти продукт. Спостерігається віддача з боку тих, що навчаються, коли вони усвідомлюють, що можуть робити з англійською мовою, яку вони вивчають. Ця характерна риса проектної роботи дуже добре підходить для групи студентів з різними здібностями, тому що вони можуть працювати відповідно до їхнього рівня та успішності. Здібні можуть показати, що вони знають незалежно від програми чи плану тоді, коли слабші можуть досягнути того, чим вони можуть пишатися, компенсуючи нижчий рівень володіння мовою показом відеоматеріалу чи наочності.

Англійські вчені в галузі методики викладання мов Т.Блур та М.Дж. Сент-Джон розрізняють наступні види проектів:

- 1) груповий проект, в якому дослідження виконується групою студентів, але кожен студент окремо вивчає відповідний аспект обраної теми;
- 2) міні-дослідження в якому студент виконує індивідуальне соціальне опитування (анкетування або співбесіда);
- 3) проект, який базується на роботі з літературними джерелами, де студент вибірково читає матеріал на тем, яка його цікавить.

Науковці вважають, що останній тип проекту є нескладним для практичного використання. Працюючи над таким проектом, студент розвиває навички роботи з різноманітними літературними джерелами: з довідковою літературою, каталогами бібліотеки тощо. Такий вид проекту здебільшого притаманний для навчання мови для спеціальних цілей.

Різновидом найбільш важливого, з точки зору методики викладання іноземних мов, групового проекту є міні дослідження та робота з літературою. Проектні технології реалізуються за чітким алгоритмом і складаються з чотирьох етапів: підготовчого, виконавчого, презентаційного й підсумкового. Підготовчий етап проекту включає формулювання теми, систематизацію та виділення головної інформації. На даному етапі студенти обговорюють завдання, виявляють проблеми, висувають пропозиції щодо розв'язання завдання, розподіляють ролі та визначають джерело інформації. Завершення підготовчого етапу передбачає обговорення в малих групах плану проектної роботи, формулювання мети та визначення кінцевого продукту проекту. На виконавчому етапі студенти готуються до виконання проекту, а саме: обговорюють етапи презентації результатів, обирають оптимальний шлях до реалізації проекту, працюють з інформацією, проводять дослідження, синтезують та аналізують ідеї, оформлюють проект. На цьому етапі студенти також навчаються викладати одержану інформацію в графіках, схемах і таблицях. Презентаційний етап передбачає підготовку студентів до виступу. У процесі цієї підготовки відбувається остаточне оформлення проектів (створення

мультимедійних презентацій в програмі Power Point, відео в цифровому варіанті тощо), після чого відбувається власне презентація проектів. Тут варто зазначити, що є певні вимоги до створення презентацій проектів: дотримання єдиного стилю оформлення слайдів; використання для фону і тексту контрастних кольорів; використання можливостей комп'ютерної анімації для представлення інформації, проте не варто зловживати анімаційними ефектами; використання коротких слів, речень; не змішувати різні варіанти шрифтів; використовувати жирний шрифт, курсив та підкреслення для акцентування уваги на головних моментах тексту; заповнення одного слайду невеликим обсягом інформації (не більше 8 рядків).

По характеру кінцевого продукту проектної діяльності виділяють такі види проектів:

- 1) Конструктивно – практичні проекти (Construction and Practical Projects) – колаж, щоденник спостережень, створення гри і її опис.
- 2) Ігрові та рольові проекти (Role and Games Projects) – розігрування гри, драматизація, вигадкування власної п'єси, концерт.
- 3) Інформаційні і дослідницькі проекти (Information and Research Projects) – вивчення регіону або якої-небудь країни; англійська мова і її використання як мови міжнародного спілкування; іноземні мови в житті людей.
- 4) Проекти конкретного соціологічного обстеження (Survey Projects). Це проекти на теми: “Вплив американської і британської культур на спосіб життя в нашій країні” або “Відношення іноземців до моєї країни”.
- 5) Видавничі проекти (Production Projects).
- 6) Сценарні проекти (Performance and Organizational Projects) – вечори, стрим-шоу.
- 7) Творчі проекти (Creative Works) – у формі вільного літературного вигадкування (розповідь, ролева гра).

Головною метою підсумкового етапу є аналіз та оцінювання проектів. Студенти обговорюють результати проектної діяльності в малій групі та дають оцінку проекту загалом, а також оцінюють роботу кожного студента. Викладач аналізує одержану інформацію та використовує її для загального оцінювання роботи студентів. На етапі оцінювання здійснюються не тільки контроль засвоєння мовного матеріалу, але й розвиток мовної та комунікативної компетенції. У процесі оцінювання викладач повинен надати загальну оцінку проекту, яка стосується змісту, теми, кінцевого результату, активності участі студентів у проекті.

Підсумовуємо основні вимоги до використання методу проектів:

1. Наявність значущої в дослідницькому, творчому плані проблеми / задачі, що вимагає інтегрованого знання, дослідницького пошуку для її рішення;
2. Практична, теоретична значущість передбачуваних результатів;
3. Самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність студентів на занятті з англійської мови;
4. Структурування змістовної частини проекту;
5. Використання дослідницьких методів: визначення проблеми, що впливають з неї завдань дослідження, висунення гіпотези їх рішення, обговорення методів дослідження, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих даних, підбиття підсумків, коректування, висновки.

Застосування проектної методики на заняттях забезпечує підтримку стійкого інтересу до вивчення іноземної мови, поглиблює та систематизує знання студентів з теми, яка вивчається. Студент поряд із викладачем виступає рівноправним суб'єктом навчання. Викладач стає керівником, організатором і помічником, а не лише носієм та транслятором знань.